

**Ala xa masenyi
 Annabi P̄olu naxan s̄eb̄e
 Galati danxaniyat̄e nama
 ma
 Masenyi nde yi Kitaabui xa
 fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataax̄e nan na Ala xa x̄era P̄olu naxan s̄eb̄e danxaniyat̄e nama ma, naxee nu sabatixi Galati b̄oxi ma. Temui dangixi, P̄olu nu bara kawandi ti naa, alako mixie xa danxaniya Isa ma. Na birin s̄eb̄exi Isa xa X̄erae xa Taruxui kui, Sora 13 nun 14.

Isa xa wali to f̄ol̄ Isirayila b̄oxi ma, danxaniyat̄e singee Yuwifie nan nu gbo e ya ma. (Yuwifi xili ba, Isirayila xili ba, b̄ons̄e keren nan xili a ra.) E naxa la a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, e xa namijūn̄m̄e naxan xa fe masen e xa Kitaabui kui. E mu Isa xa seriye tongoxi alo diine neñeñ, barima e a toxi ki nax̄e, Isa xa seriye bara Yuwifie xa diine rakamali, alo Ala nu bara a masen ki nax̄e. Na kui, e to findi Isayankae ra, e mu e xa diine seriye rab̄ejin naxan nu s̄eb̄exi Tawureta Munsa nun Yabura Dawuda kui. E naxa Isa xa seriye sa seriye boore fari.

Na sese mu nu findixi fe x̄orçox̄e ra na kawandi nu tima temui nax̄e Yuwifie nan gbansan b̄e, k̄on̄o Isa xa x̄erae to na masenyi kawandi si gb̄et̄ee b̄e, fe ndee naxa mini. Si gb̄et̄ee tan to findi Isayankae ra, e tan mu nu

tinxi Yuwifie xa naamunyie xa sa Isa xa seriye fari, barima Isa xa seriye nu bara e wasa.

Na kui, Yuwifi Isayanka ndee naxa si gbete Isayankae xili kana e xa sunnatareya xa fe ra. E naxa a fala a Isayanka naxan mu sunnaxi, a mu gexi kisi sotode. Polu to na xaxili me, a naxa na fe matandi, a falafe ra xa kisi sotoma Isa xa serexe saabui nan na, mixi hayi mu na sunne ma kisi xa fe ra. A mu a fala sunne mu fan. A a fala ne sunne, xa na mu a ra yaamari gbete, a mu noma mixi rakiside. Isa xa serexe nan gbansan noma na rabade.

Na galanbui naxan so Yuwifi Isayankae nun si gbete Isayankae tagi, a noma xaxili begbe fide won fan ma. Diine fee na na, a lanma won xa naxee raba, kono e mu won nakisima. Naamunyi ndee na na, won noma naxee rabade, kono a mu lanma won xa e findi teku ra kisi xa fe ra. Na birin tagi rasafe ndedi xercxé, kono Ala xa Kitaabuie noma lónni fide won ma nee xa fe ra.

Bafe na fe ra, Annabi Polu xa Kitaabuie Galati danxaniyatœe be, a man danxaniyatœe jere ki masenma won be. Xanunteya nan findixi Isayankae xa yaamari singe ra. Ala Xaxili Seniyenxi, naxan sabatixi danxaniyatœe boje kui, na nan a ranerema Ala xa kira xon ma. Na tide gbo, barima xa na mu a ra Sentane fe birin nabama ne alako a xa a ranere kira gbete xon ma, naxan findixi yunubi kira ra. Ala xa won natanga na ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Polu naxan sebe Galati danxaniyatœe jama

ma*Xεεbui*

¹⁻² N tan Pølu nun n ngaxakerenyie, muxu bara danxaniyatœ namae xεεbu naxee na Galati bøxi ma. Mixi yo mu n xεεxi. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nun Baba Ala naxan a rakelixi faxe ma, e tan nan n xεεxi. ³ Won Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun bøjresa fi wo ma. ⁴ Isa a yete baxi serexε ra won ma yunubie xafarife nan na, a xa won natanga yi waxati naaxi ma, alo won Baba Ala wama a xøn ma ki naxe. ⁵ Tantui na Ala be abadan. Amina.

Galatikae gbilenfe Ala xa kira føxø ra

⁶ N de bara ixara wo to gbilenfe wo xilima føxø ra yi ikørexí ra, naxan bara wo xili a xa Mixi Sugandixi xa hinne saabui ra. Wo na birafe masenyi gbete nan føxø ra, ⁷ naxan mu findixi masenyi fanyi ra. Mixi ndee wama wo xaxili ifufe, e xa Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi mafindi.

⁸ Kønø xa a sa li muxu tan, xa na mu a ra Ala xa maleke nde naxa masenyi ti wo be, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo be a singe ra, dankari na na kanyi be. ⁹ N xa gbilen na ma a firin nde. Xa mixi yo fa masenyi nde tide wo be, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo be a singe ra, dankari na na kanyi be.

Pølu xa xεεraya

¹⁰ Na kui, n na nde sago rabafe, ibunadama ba ka Ala? Wo jøxø a ma a n wama adamadi

sago nan nabafe? Xa na na a ra nu, n mu findima Ala xa Mixi Sugandixi xa konyi ra. ¹¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo bε a n xibaaru fanyi naxan ibama a mu fatanxi adama xaxili xa ra. ¹² N mu a sotɔ mixi xa ra. Mixi yo mu n xaranxi a ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa yati nan a masenxi n bε.

¹³ Wo bara a mε a singe n nu biraxi Yuwifie xa diine fɔxɔ ra senbe ra ki naxe. N nu Ala xa danxaniyatɔe jamae jaxankatama ne a jaaxi ra alako n xa e sɔntɔ. ¹⁴ N xaranyi naxan nabaxi Yuwifie xa diine kui, a dangi n booree xa xaranyi ra. N nu birama n benbae xa naamunyie fɔxɔ ra senbe nan na.

¹⁵ Kɔnɔ Ala nu bara n sugandi kafi n bari temui. A naxa n xili a xa hinne ra, ¹⁶ a fa a xa Di masen n bε, alako n xa a xa fe kawandi ti si gbetee tagi. A to n xili na ma, n mu marasi fen mixi yo ra, ¹⁷ n mu siga Darisalamu mixie yire naxee singe findi Isa xa xεerae ra n tan bε. N naxa siga keran na Arabu bɔxi ma. Na dangi xanbi n naxa gbilen Damasi taa kui.

¹⁸ Ne saxan to dangi, n naxa siga Darisalamu, alako n xa Piyeri kolon. N naxa lu a xɔnyi xi fu nun suuli. ¹⁹ N mu Isa xa xεera gbete to na temui, fo Isa xunya Yaki. ²⁰ N xa a fala wo bε Ala ya xɔri, n naxan sεbεfe wo ma, wule yo mu na a kui.

²¹ Na jεre dangi xanbi, n naxa siga Siriya nun Silisi bɔxi ma. ²² Isayanka jamae naxee nu na Yudaya, nee mu nu n kolonxi na temui, ²³ kɔnɔ e nu bara a mε a mixi naxan nu e tɔɔrɔma, a a bara findi danxaniya kawandila ra. «Singe a nu

wama na danxaniya xun nakanafe, kōnō yakɔsi a na a kawandife.» ²⁴ Na kui, e naxa Ala matɔxɔn ma fe ra.

2

Pɔ̄lu nun Isa xa xεεrae

¹ Nε fu nun naani to dangi kelife na biyaasi singe ma, n man naxa gbilen Darisalamu. Baran-abasi nun Tito nu na n fɔ̄xɔ̄ ra. ² Ala nu bara a masen n bε n xa siga naa alako n xa dentegε sa e bε n xibaaru fanyi naxan ibama si gbetee tagi. N mu na dentegε sa e birin xa bε, fo danxaniyatɔ̄e kuntigie, barima n mu nu wama n ma wali xun xa rakana.

³ Kōnō hali Tito Girékika naxan nu n̄a n fɔ̄xɔ̄ ra, e mu a karaxan a xa sunna. ⁴ Mixi sunnafε nu bara findi nɔ̄xɔ̄nsɔ̄sɔ̄sε ra muxu tagi, barima mixi nde naxee mu findixi danxaniyatɔ̄e ra, nee naxa so muxu ya ma gundo kui. E nu wama won ma xɔ̄reya nan nabɛnfe, Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan fixi won ma, alako won man xa gbilen konyiya kui. ⁵ Kōnō muxu mu tin na xaxili ra fefe ma, alako wo naxa ba Isa xa nɔ̄ndi kira xɔ̄n ma.

⁶ N mu n xaxili tixi mixie ra pama biraxi naxee fɔ̄xɔ̄ ra, barima Ala mu mixi yo rafisama a boore bε. E tan mu sese sa n ma masenyi fari. ⁷ E naxa a to Ala nan na xεεraya taxuxi n na, n xa Isa xa xibaaru fanyi iba si gbetee bε, alɔ̄ Piyeri a rabama Yuwifie bε ki naxε. ⁸ Ala naxan Piyeri xεε a xa wali rabade Yuwifie tagi, a tan nan n fan xεε a xa wali rabade si gbetee tagi. ⁹ Yaki, Piyeri, nun Yaya naxee findixi kuntigi xungbee

ra danxaniyatœe tagi, e naxa n nun Baranabasi rasenœ a ngaxakeren ki ma e to a kolon Ala hinnexi n na ki naخه. E naxa lan a ma a muxu xa xεئرaya raba si gbetœe tagi, e tan fan xa a raba Yuwifie tagi. ¹⁰ E man naxa muxu mayandi muxu xa setaree mali muxu xa wali kui. Fe nan na ki n nu wama naxan nabafe a fanyi ra.

Yuwifie nun si gbetœe

¹¹ Piyeri to fa Antiyɔki, n naxa a matandi, barima a nu bara tantan. ¹² Beenun Yaki xa mixi ndee xa siga a yire, a nu a d̄egema a nun si gbetœe. Kɔnɔ e to a xɔnyi li, a naxa gibile mixie fɔxɔ ra naxee findixi si gbetœe ra. A nu bara gaaxu Yaki xa mixie ya ra, barima e nu laxi a ra a danxaniyatœe lanxi nε e xa sunna. ¹³ Yuwifi gbetœe naxa bira a xa filankafujna fɔxɔ ra, han e naxa Baranabasi fan natantan.

¹⁴ N to e xa tinxintareya to, naxan mu lanxi Ala xa nɔndi ma, n naxa a fala Piyeri bε e birin ya xɔri, «Hali i to findixi Yuwifi ra, i na ñerefe si gbetœe xa naamunyi ki nan ma, naxan mu findi Yuwifi xa naamunyi ra. Munfe ra i a falama si gbetœe bε e xa ñere Yuwifie ñere ki ma?»

¹⁵ Won tan naxee barixi Yuwifiya kui, naxee mu findixi yunubitœe ra si gbetœe tagi, ¹⁶ won a kolon mixi yo mu nɔma Ala xa seriye birin nabatude, a fa lu a mu tantan na xa a findi tinxintœe ra. A findima tinxintœe ra a to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Na kui, won bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, alako won xa tinxin na danxaniya saabui ra. Won mu nɔma Ala xa seriye birin natinmœde, han won xa findi tinxintœe ra. Mixi yo mu nɔma Ala xa

sériye birin natinmède, han a fa findi tinxintœs ra.

¹⁷ Xa won na tinxinyi fenfe Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra, won fa yunubi nde raba, na a masenma yunubi rafan Ala xa Mixi Sugandixi ma? Astöfulahi. ¹⁸ N mu lama a ra sɔnɔn n nɔma Ala xa yaamari birin natinmède, han n xa findi tinxintœs ra. Xa a sa li n bara gbilen na xaxili ma, na mu findi Ala xa seriye ra. ¹⁹ N to a to n mu nɔma Ala xa seriye birin natinmède, n naxa na xaxili lu na, alako n ma jɛrɛ ki fanyi xa findi tantui ra Ala bɛ. ²⁰ Ala xa Mixi Sugandixi faxa ki naxe wuri magalanbuxi ma, n waxɔnfe fan bara faxa na ki. Yakɔsi n mu birama n waxɔnfe fɔxɔ ra. Ala xa Mixi Sugandixi nan n ma dunjneigiri rajnerema. N n ma dunjneigiri rajnerema danxaniya nan saabui ra. N bara danxaniya Ala xa Di ma naxan a yete baxi sereχe ra n bɛ a xa xanunteya xa fe ra. ²¹ N mu tinma Ala xa hinne rabolode. Xa a sa li n nɔma Ala xa yaamarie ratinmède han n xa findi tinxintœs ra, a lima Ala xa Mixi Sugandixi xa faxe tide yo mu na won ma kisi xa fe ra.

3

Danxaniyatœe findixi Iburahima xa die nan na

¹ Wo tan Galatika xaxilitaree, nde wo madaxuxi? A masenxi ne wo bɛ a fiixɛ ra a Ala xa Mixi Sugandixi banban ne wuri magalanbuxi ma. ² Wo a fala n bɛ munse a niyaxi wo xa Ala Xaxili Seniyenxi sɔtɔ. Wo a sɔtɔxi Ala xa seriye ratinmefé nan saabui ra, ka wo a sɔtɔxi ne barima wo danxaniyaxi Ala xa masenyi ma

wo naxan məxi? ³ Wo xaxili mu na? Singe wo xaxili nu tixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na, kənə yakəsi wo laxi wo yətə kan sənbə nan na. Munfe ra? ⁴ Wo bara təçərə Ala Xaxili sətəfe ra, yakəsi munfe ra wo wama na bəjinfə? Na bara findi fe fufafu ra wo bə? ⁵ Ala a Xaxili Seniyenxi fima wo ma, a man kaabanakoe rabama wo tagi. A wo kima nə, barima wo bara a xa seriyeə rabatu, ka a wo kima nə barima wo bara danxaniya Ala xa masenyi ma wo naxan məxi?

⁶ Wo xa Iburahima xa fe mato. A to danxaniya Ala ma, a naxa tinxinyi soto Ala mabiri. ⁷ Na nan na ki, mixi naxan danxaniya Ala ma, na bara findi Iburahima xa di ra. ⁸ Kitaabui na nan yati fala beenun a xa raba, a falafe ra Ala fama si gbetəe ratinxinde e xa danxaniya saabui ra. A naxa na masenyi fanyi masen singe nu, a to a fala Iburahima bə, «Si birin fama nə duba sətəde i tan saabui ra.» ⁹ Na kui, danxaniyatəe birin duba sətəma nə alo Iburahima danxaniyatəe. ¹⁰ Mixi naxan katama Ala xa yaamarie ratinməde alako a xa kisi sətə, na findixi mixi dankaxi nan na, barima a səbəxi Kitaabui kui, «Mixi naxan mu yaamari birin nabama, naxee səbəxi Ala xa seriye Kitaabui kui, a dankaxi.» ¹¹ Mixi yo mu nəma Ala xa yaamarie birin nabatude, na xa a findi tinxintəe ra. A səbəxi Kitaabui kui, «Tinxintəe kisima a xa danxaniya nan saabui ra.»

¹² A man səbəxi, «Mixi naxan Ala xa yaamarie birin nabatuma, a kisima nee nan saabui ra.» Xaxili firin nan a ra. Naxan a xaxili tima danxaniya ra, a mu nəma a xaxili tide yaamarie

ratinmefə ra. ¹³ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara danke ma, won naxan sotə barima won mu a xa yaamari birin natinmexi. A won xunsara ne, a to won ma danke tongo a xa kote ra. A findi mixi dankaxi ra a faxa ki nan ma, barima a sebəxi Kitaabui kui, «Dankə na mixi bə naxan gbakuma wuri ma.» ¹⁴ A bara won xunsara alako Ala həeri naxan fixi Iburahima ma, a xa dangi si gbetee ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na kui, won ma danxaniya saabui ra, won nəma Ala Xaxili Seniyənxi sotəde naxan laayidixi won bə.

Ala xa saate nun ibunadama xa wali

¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa misaali nde masen wo bə. Mixi mu nəma saate masarade, xa na mu a ra a kanade, saate naxan tongoxi ibunadama xa seriye ki ma. Annabi Iburahima xa saate luma na ki ne. ¹⁶ Ala naxa laayidi ndee tongo Iburahima nun a xa di bə. Kitaabui mu a falama «die,» wəyənyi naxan wama a falafe «mixi wuyaxi.» Kitaabui a falama «a nun a xa di.» Wəyənyi na a ra naxan wama a falafe «mixi keren.» Na mixi keren findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. ¹⁷ N wama naxan falafe wo bə, a Ala xa seriye, naxan sebəxi ne kemə naani ne tongo saxan dangi xanbi Ala xa saatetongoe Iburahima bə, na seriye mu nəma na laayidi singe kanade. ¹⁸ Xa won kisi sotəma ke ra, barima won Ala xa yaamarie ratinməma, won mu a sotəma sənən Ala xa laayidi saabui ra. Ala a fi Iburahima ma laayidi nan na a yetə xa hinne xa fe ra.

¹⁹ Xa na nan a ra, munfe ra Ala a niya a xa yaamarie xa sebə Kitaabui kui? A a xa yaamarie

sεbe ne yunubie xa fe ra, beenun a xa Di laayidixi xa fa. Malekεe naxa fa na seriye ra, e na so saabui nde yi ra. ²⁰ Saabui tan luma mixi firin nan tagi, kɔnɔ Ala tan, keran nan a ra.

²¹ Ala xa seriye nun Ala xa laayidie e boore matandima? Ade de! Xa won nu nɔma kisi sɔtɔde Ala xa yaamarie rabatui nan na nu, na nu nɔma ne won findide tinxintɔee ra. ²² Kɔnɔ Ala xa Kitaabui a masenxi ne won be a dunjia mixi birin Ala xa yaamarie matandima, e findi yunubitɔee ra. Na kui, Ala naxan laayidixi mixie be, naxee lama a ra, e fa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, e nɔma na sɔtɔde.

²³ Beenun mixi xa nɔ kisi sɔtɔde danxaniya saabui ra, won nu na katafe Ala xa yaamarie ratinmɛde, alako won xa kisi, kɔnɔ won mu nɔ. ²⁴ Na kui, seriye bara won xuru han beenun Ala xa Mixi Sugandixi xa fa alako won xa tinxinyi sɔtɔ danxaniya saabui ra. ²⁵ Kɔnɔ danxaniya to bara fa, won mu na seriye xa xurui bun ma sɔnɔn, ²⁶ barima wo birin bara findi Ala xa die ra, wo to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. ²⁷ Wo tan naxee bara wo xunxa ye xɔɔra Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan fa a ra. ²⁸ Yuwifi nun Gireki, konyi nun xɔre, xeme nun gine, wo birin keran Ala xa Mixi Sugandixi Isa i. ²⁹ Xa wo bara findi Isa Ala xa Mixi Sugandixi gbe ra, wo bara findi Iburahima xa die nun ketongoe ra alo Ala a laayidixi ki naxε.

4

Konyi nun di

¹ N wama naxan falafe, kε tongoma, a dimedi temui, hali a baba kε to findixi a gbe ra, a luxi alɔ konyi naxan mu gexi a yetε sotode. ² A luma yatigie nun karamɔxœ xa yaamari nan bun ma, han a baba na tin temui naxe a xa a yetε sotø. ³ Won tan fan to mu nu Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolon, won nu luxi ne alɔ dimedie. Won nu na dunija fe kobie xa konyiya nan bun ma. ⁴ Waxati to kamali, Ala naxa a xa Di xεε dunipa ma ginε nde saabui ra. A naxa bari Ala xa seriye bun ma, ⁵ alako a xa mixie xunsara naxee nu na Ala xa seriye xa kiiti bun ma. A naxa won xunsara alako won xa findi Ala xa die ra. ⁶ Wo to findi a xa die ra, Ala naxa a xa Di Xaxili raso wo bɔŋε i, xaxili naxan xili tima, «n Ba.» ⁷ Na nan a ra wo bara mini konyiya kui, wo bara findi Ala xa die ra. Wo to findixi a xa die ra, Ala man bara wo findi a ketongoe ra.

⁸ Singe wo mu nu Ala kolon. Dunija fe kobie nan nu findixi wo marigi ra, a fa li nee nun Ala tagi ikuya. ⁹ Yakɔsi wo bara Ala kolon. Ala bara wo fan kolon. Munse fa a niyaxi sɔnɔn wo man gbilenma na dunija fee ma naxee sɛnbe nun tide mu gbo? Wo man wama lufe e xa konyiya bun ma? ¹⁰ Wo man bara bira yaamarie fɔxɔ ra, naxee a falama lɔxɔe ndee nun kike ndee tide gbo e boore bε. Wo waxati ndee nun jε ndee rafisa e boore bε. ¹¹ N gaaxu ne wo naxa n ma xaranyi rabolo, n ma wali xa lu n ma fu.

¹² N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi, wo lu alɔ n tan, barima n fan luxi ne alɔ wo tan. Wo mu fe kobi yo raba n na. ¹³ Wo a kolon a n ma fure nan a niya, a singe singe n xa wo kawandi

Isa xa masenyi fanyi ra. ¹⁴ Na nu xɔcɔxɔ wo bɛ, kɔnɔ n ma fe mu wo bɔŋe rajaaxu wo ma, wo mu wo makuya n na. Wo n nasene ne ało Ala xa maleke nde, xa na mu a ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa. ¹⁵ Wo xa na ssewɛ fori na minden? Singe n ma fe nu rafan wo ma han wo nu nɔma tinde wo yae yati bade n bɛ. ¹⁶ N nɔndi falafe wo bɛ, na bara a niya n xa findi wo yaxui ra? ¹⁷ Na mixie wama wo xa bira e fɔxɔ ra, kɔnɔ na mu findima fe fanyi ra wo bɛ. E wama won tagi isofe, alako wo xa lu e tan mabiri. ¹⁸ Xa wo gbata fe fanyi rabafe ra, na mu jaaxu. Wo xa na mɔɔli raba temui birin, hali n mu na wo yire. ¹⁹ N ma die, n man na tɔɔrɔfe wo bɛ ało gine xa tɔɔre ditinyi ra, han Ala xa Mixi Sugandixi jere ki sabatima wo i temui naxɛ. ²⁰ A xɔli n ma won birin xa lu yire keren, alako won xa won bore fahaamu, barima yakɔsi n bara hanme wo xa fe ra.

Hagara nun Sara xa misaali

²¹ Wo tan naxee wama kisi sɔtɔfe Ala xa yaamarie ratinmefɛ saabui ra, wo mu a kolon Ala xa seriye naxan falaxi? ²² A sebɛxi Kitaabui kui a di firin nan nu na Iburahima yi ra. Konyi gine naxa keren bari a bɛ, xɔre gine fan naxa di gbete bari a bɛ. ²³ A naxan sɔtɔ konyi gine saabui ra, na barixi ne ało ibunadama birin barixi ki naxɛ, kɔnɔ a naxan sɔtɔ xɔre gine saabui ra, a barixi laayidi nan kui. ²⁴ Na gine firinyi misaalixi saatɛ firin nan na. Saate naxan xirixi Sinayi geya fari nan a niyama mixi xa lu konyiya kui. Hagara misaalixi na saate nan na, ²⁵ naxan xirixi Sinayi geya fari Arabu bɔxi ma. A misaalixi Darisalamu

fan na, naxan na konyiya kui a nun a xa die.
²⁶ Kōnō Darisalamu naxan na ariyanna, xōrē taa nan a ra. Won nga nan na ki. ²⁷ A səbəxi Kitaabui kui,

«I tan naxan mu di barima, i xa j̄el̄exin.
 I tan naxan mu di bari t̄ōrē kolon,
 i xui ramini, a ite j̄el̄exinyi kui,
 barima gine naxan xa x̄emē bara m̄ee a ra,
 a xa di wuyama n̄e,
 dangi x̄emē taa id̄ox̄e ra.»

²⁸ Wo tan ngaxakerenyie, wo bara findi laayidi die ra alō Isiyaga. ²⁹ Na waxati, di naxan barixi ibunadama ki ma, a naxa di boore t̄ōrō, naxan barixi Ala Xaxili s̄enbe saabui ra. Han ya a na na ki n̄e. ³⁰ Munse səbəxi Kitaabui kui? A səbəxi, «I xa konyi gine nun a xa di keri, barima konyi gine xa di nun xōrē gine xa di mu k̄e itaxunma.» ³¹ N ngaxakerenyie, na nan a ra won mu findixi konyi gine xa die xa ra. Won findixi xōrē gine xa die nan na.

5

Danxaniyat̄e xa x̄oreya

¹ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara, alako won xa x̄oreya s̄oto. Na kui, wo xa ti a fanyi ra. Wo naxa tin konyiya nde yo xa d̄ox̄o wo fari s̄on̄on.

² N tan P̄olu, n xa n̄ondi fala wo b̄e, xa wo tin na mixie xa wo sunna, Ala xa Mixi Sugandixi xa wali tide yo mu na wo be s̄on̄on. ³ N man xa a fala wo b̄e, x̄emē naxan tinma e xa a sunna, a lanma a xa Ala xa yaamari birin natinm̄e. ⁴ Wo tan naxee wama tinxinyi s̄ot̄fe yaamarie ratinm̄e saabui

ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi tagi bara ikuya. Ala mu hinnema wo ra sɔnɔn. ⁵ Won won xaxili tima Ala Xaxili ra won ma danxaniya kui, alako won xa tinxinyi sɔtɔ won xaxili tima naxan na. ⁶ Xa mixi biraxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa fɔxɔ ra, sunne nun sunnatareya tide yo mu na a bɛ. Fe kerentnan tide gbo: Mixi xa danxaniya Ala ma, a xa mixi xanu.

⁷ Wo nu na perefe a fanyi ra. Pe, nde a niyaxi wo xa nɔndi rabolo? ⁸ Naxan wo bɛndunxi na ki, na mu findixi Ala ra naxan wo xili. ⁹ Lebini dendoronti nɔma farin gbegbe ratede. ¹⁰ N bara la wo ra Ala saabui ra, mixi yo fa a xa fa wo ya iso, wo mu tinma na xaxili mɔɔli ra. Na kanyi fama ne a sare sɔtɔde. ¹¹ N ngaxakerenyie, xa a li nu han ya n na kawandi tife mixie xa sunna, munfe ra Yuwifie luma n jaxankata ra? Xa a sa li nu n na kawandi mɔɔli tima, Isa xa sɛrɛxɛ wuri magalanbuxi ma, a mu findima wɔyɛn xɔɔcɔxɔɛ ra mixie bɛ nu. ¹² N wama ne naxee na wo ya isofe, hali e mu a dan sunne fe gbansan ma. E xa e xemeya birin ba na.

Danxaniyatɔε pere ki

¹³ N ngaxakerenyie, Ala wama wo xa lu xɔreya kui, kɔnɔ wo naxa na xɔreya mafindi yunubi ra. Wo wo bore mali xanunteya kui. ¹⁴ Ala xa sɛriyɛ birin na yi yaamari kerenyi nan kui: Wo xa wo boore adamadi xanu alɔ wo yɛtɛ. ¹⁵ Xa wo luma wo bore tɔɔrɔ ra, wo nu wo bore jaxankata, wo a niya dɔyin, xa na mu a ra wo wo bore xa fe xun nakanama ne.

¹⁶ N wama naxan falafe wo bɛ, wo xa a lu Ala Xaxili xa wo rajere. Wo naxa bira wo

yete waxonfe jaaxie fôxô ra. ¹⁷ Adama waxonfe jaaxi nun Ala Xaxili séniyenxi, a keran mu a ra. Na firinyi na e bore gerefe, alako wo naxa wo waxonfe raba. ¹⁸ Xa Ala Xaxili na wo rajerefe, wo xaxili mu tima wo xa yaamari ratinmexie ra sencô.

¹⁹ Yunubitôe waxonfee nan ya: langoeja, séniyentareja, sôn kobi, ²⁰ kuye batufe, duureya, xonnanteya, lantareya, tôone, bôjës tefe, geeni fenfe i yete bë, sônxafe, boore rafisafe a boore bë, ²¹ milanteya, siisife, xulunyi jaaxie, nun na maniyee. N man xa a fala wo bë, mixi naxee jêrema na ki, e mu ariyanna sôtôma ke ra muku.

²² Kôno Ala Xaxili Séniyenxi xa kewalie nan ya: xanunteya, ssewe, bôjësa, dijës, yarawase, fanyi, lanlanteya, ²³ bôjës bëxiya, nun yete suxui. Tônyi yo mu na na fe mœlie ma. ²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi Isa fôxirabiree bara yunubitôe waxonfe rabëjin a nun fe jaaxi birin. ²⁵ Won to kisi sôtô Ala Xaxili Séniyenxi saabui ra, won xa bira a fôxô ra. ²⁶ Won naxa won yete igbo, won naxa won bore raxonç, won naxa mila won bore ma.

6

Danxaniyat ee xa mali

¹ N ngaxakerenyie, xa wo bara mixi nde suxu yunubi kui, wo tan naxee xa danxaniya tilinxî, wo xa a mafuruku alako a xa gbilen Ala ma. Kôno wo xa wo jêngi sa wo yete xon ma, alako wo fan naxa bira na yunubi kui. ² Wo wo bore mali wo xa kote xaninde. Na kui, wo Ala xa Mixi Sugandixi xa seriye nan natinmema. ³ Xa mixi

a yete igboma, a na a yete madaxufe. ⁴ Kankan xa a yete jere ki mato, xa a fan, xa a mu fan. A naxa a boore jere ki mato, a fa a fala, «N fan boore be.» Na kui, a xa a yete kerem gbansan mato, ⁵ alako kankan xa a yete xa kote xanin.

⁶ Mixi naxan xaranyi sotoma Ala xa masenyi xa fe ra, a lanma a xa a karamoxo ki fe fanyi moçli birin na.

⁷ Mixi yo naxa wo madaxu. Adamadi mu noma Ala madaxude. Kankan fama a yete xa wali sare sotode ne. ⁸ Mixi naxan birama a yete waxonfe jaaxi foçra, a fama ne sotode na xaxili kobi xa fe ra. Konco mixi naxan birama Ala Xaxili waxonfe foçra, a fama kiside Ala Xaxili nan saabui ra. ⁹ Won naxa tagan fe fanyi rabafe ra. Xa won mu tagan, won fama ne sare fanyi sotode a waxati. ¹⁰ Xa won noma fe fanyi nde rabade, won xa a raba mixi birin be. A gbengbenyi won xa a raba won ngaxakerenyi danxaniyatce be dangife mixi birin na.

Nungui

¹¹ Wo yi sebeli mato, a xori xungbo, barima n na a sebefi n yete belexe nan na.

¹² Mixi naxee na wo karaxanfe wo xa sunna, e wama ne jama xa e matoxo. E na na rabafe ne alako e naxa naxankate soto kawandi xa fe ra, naxan Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe masenma. ¹³ Sunnamixie yati mu Ala xa yaamari birin natinmemma, konco e wama wo tan xa sunna, alako e xa xili fanyi soto na xa fe ra. ¹⁴ Konco n tan, n wama xili fanyi sotofe won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe nan ma fe ra, naxan bara a niya n jere ki nun dunija jere ki,

e tagi xa ikuya. ¹⁵ Sunne nun sunnatareya tide yo mu na na. Findife mixi neenue ra, na nan tide gbo. ¹⁶ Ala xa bɔjɛsa nun hinne fi mixi birin ma naxee birama na seriye fɔxɔ ra, a nun a xa jama Isirayila.

¹⁷ A dɔnxɔε ra, mixi yo naxa n tɔɔrɔ, barima Isa xa tɔɔrɔ fɔxi na n fate ma. ¹⁸ N ngaxakerenyie, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa hinne wo xaxili ra. Amina.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Reformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2